

Posudek vedoucího bakalářské práce
Hrady, zámky a tvrze Sokolovska po roce 1989
Eliška Fialová

V letech 2021-2022 se dvěma dalšími studenty pracuji na projektu SGS, jehož výsledkem bude kniha o osudech a podobě zámků Plzeňského kraje po roce 1989. Ačkoli se uplynulých 33 let může zdát s ohledem na jejich dlouhou historii jen krátkou dobou, šlo pro ně mnohdy o čas zásadní. Majitelé se u některých památkových objektů střídali jeden za druhým, a zatímco jedni se o ně vzorně starali/starají, druzí je nechávají nebo dokonce už nechali spadnout. Po Plzeňsku by na řadu mělo při zpracování přijít Karlovarsko a Eliška Fialová coby autorka příslušných kapitol o Sokolovsku začíná úkol plnit již nyní, ačkoli struktura její bakalářské práce je jiná.

Práce se striktně nadržuje rozdělení na stati o starší historii, historii po roce 1989 a stavební podobě/dochovaných autentických prvcích (jako tomu bude v plánované knize o Plzeňsku), především však do svého pojednání zahrnuje i hrady a tvrze. Na druhou stranu, již v 80. letech zaniklý zámek v Dolním Rychnově sem jaksí nepatří, což platí i pro stručnou historii Sokolovska po druhé světové válce, jež tvoří úvod předkládané bakalářské práce a je spíše kronikářským pel-melem z města Sokolova. Úvodu by více slušelo pojednání o společenských změnách po roce 1989, o restitucích, které znamenaly návrat mnoha památkových objektů do soukromých rukou, o možnostech dotací pro památky, jichž se v několika posledních desetiletích objevilo – i v souvislosti se vstupem ČR do EU – nemalé množství. Odtud by se již dalo souvisle navázat na jednotlivé stavby.

Ty E. Fialová rozdělila na hrady, zámky a tvrze: v tomto pořadí. Nejvíce prostoru je přitom věnováno hradům Hartenberg a Loket a zámku v Sokolově. Specifickým případem je Hartenberg, který v podobě rozpadající se vyhořelé ruiny získal soukromý majitel a s omezenými finančními prostředky jej vzorně, i když jen pomalým tempem rekonstruuje. Autorka podrobně mapuje jeho úsilí a pokroky v jednotlivých letech, neopomíná ani důležitou úlohu dobrovolníků. Loketský hrad coby majetek města a sokolovský zámek coby majetek kraje mají nepoměrně lepší možnosti získat potřebné prostředky, nehledě na to, že obě památky byly v dobrém stavu už před rokem 1989. Uvedenou trojici současně končí výčet bývalých feudálních sídel, jež jsou na Sokolovsku přístupné veřejnosti. Turisté toužící po noclehu v regionu se ještě mohou dostat do zámku Kamenný Dvůr (dnes hotel) a badatelé do zámku v Jindřichovicích (dnes okresní archiv). Zrovna tak není problém nahlédnout do zámku v Kostelní Bříze, z něhož bohužel zbylo už jen obvodové zdivo. Ostatní zámky jsou veřejnosti nepřístupné a informace o jejich novodobé historii také mnohem hůře dostupné. S touto překážkou si někdy E. Fialová poradila zdárně (např. Kaceřov), někdy méně zdárně, až nedostatečně (Favorit). Právě u Favoritu přitom v tomto směru nejde jen o novodobou historii odbytou jednou větou, ale i o popis architektury, který je na tom podobně, ačkoli už jen na základě fotek a leteckých snímků by se dal zásadně rozšířit. Kladu si rovněž otázku, proč nejsou objekty řazeny abecedně (?).

Co se týče zdrojů, využila autorka primárně regionální literaturu, různé webové stránky a spisový archiv loketského pracoviště Národního památkového ústavu. Ve chvíli, kdy byly informace mezerovité, měla využít po kontaktování příslušných obecních úřadů také pamětníky, tj. zvolit metodu oral history, což se nestalo. Pochvalu každopádně zaslouží obrazová příloha, která svědčí o tom, že E. Fialová všechny popisované objekty navštívila, byť ne všude se dostala i dovnitř. Svou prací vytvořila solidní základ pro další detailnější pojednání. Bohužel, nevyvarovala se většího množství gramatických chyb a překlepů, a to dokonce ani v rámci popisek (obr. 35 nebo 30 – zde dokonce kaceřovský zámek nazvala hradem). Práci doporučuji k obhajobě, ale vzhledem k uvedenému ji hodnotím spíše už stupněm **dobře**.